

ประโยค ป.ธ.๔
แปล มคอเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๒

๑. ตสุมา ทุพภาสิตวาจาสงฆาตํ ปิสุณวาจํ ปหาย สุภาสิตสงฆาตา อปิสุณวาจาว
 กเถตพพา ฯ วงศ์สัตถะโรปิ อิมเมวตถํ วิญญาเปเนโต ภควโต สมมุขา สุภาสิต-
 สุตตปริยาปนฺนํ อิมํ คาถมาห

ตเมว วาจํ ภาเสยย ยายตตาทนํ น ตาปเย

ประจ น วิหีเสยย สา เว วาจา สุภาสิตาติ ฯ

ตตถ น ตาปเยติ วิปปฏิสาเรน น ตาเปยย ฯ น วิหีเสยยาติ อญญมณฺณํ
 ภินฺทหนฺโต น พาเชยย ฯ สา เว วาจาติ สา วาจา เอกํเสเนว สุภาสิตา ฯ

โย ปน สมฺมํ นีรตถกํ ปลปติ โส อธมฺมวาที นาม ฯ अधम्मणासिโก ज
 सधम्मं अन्तरापेति नाम ฯ तेनाह एकनिपातङ्कुत्तरे येपि ते भिक्षवे भिक्षु
 अधम्मं च्ममेति तीपेनฺติ เตपि भिक्षवे भिक्षु पหุชฺณาहितาย ปฏิปนฺना पหุชฺणासुखाय
 पหฺุणे च्चनसฺस अन्तถाय अहिताय तृक़ाय तेवमनुसฺसानं पหฺุञ्ज ते भिक्षवे भिक्षु
 अपुण्णं पसवन्ति तेपिम् अधम्मं अन्तरापेनฺतीति ฯ तसฺमा अधम्मणासनสงฆात्
 सम्पपलापि पหาย च्ममणासनสงฆात् อสมฺพปलाปเว กาทพฺุโพฯ (มงฺคลตฺถทีปนิยา
 ปจฺุโม ภาโค ข้อ ๒๗๐ - ๒๗๑)

๒. อตีเต พาราณลียํ จตฺตารโ เสฏฺฐิจิปุตฺตตา นครา นิग्ฆมฺม เอกสฺมี จาเน
 นิสีทิตฺวา เอกํ พหุมนํ ลภิตฺวา ยานกํ ปุเรตฺวา วิกุกฺกิตฺตํ นครํ อากจฺจนฺตํ มิคฺลฺลทฺทกํ
 ทิสฺวา ตํ มํสขณฺทํ ยาจิสฺสุ ฯ

เตเสวโก อเร ลุทฺทโก เทหิ เม มํสขณฺทนนฺติ อาท ฯ ลุทฺทโก ปรั กิณฺจ
 ยาจฺนฺเตน นาม ปิยวจเนน ลปิตพฺพํ ผรุสา วต เต วาจา สา หิ ผรุสฺตาย
 กิโลมกสทิสี ตสฺมา ตว วาจาสทิสํ กิโลมกํ ทมฺมีติ วตฺวา นีรลํ กิโลมกมํสขณฺทํ
 อทาสี ฯ ทฺติโย เชฏฺฐจฺภาติก มํสขณฺทํ เม เทหิตฺติ อาท ฯ ลุทฺทโก สมฺม อิจ โลก
 มนุสฺसानํ องฺคสทิสฺตฺตตา องฺคเมตํ ยทิตํ ภาตา ภคินีติ ตสฺมา ตเวสา องฺคสทิสี
 วาจาติ เอติสฺสา อญฺจณฺวิกํ องฺคเมว ทมฺมีติ วตฺวา องฺคมลํ อทาสี ฯ ตติโย ตาต
 มํสขณฺทํ เม

เทหิตฺติ อาท ฯ ลุทฺทโก

ตาตาติ ปุตฺโต วทมาโน	กมฺเปติ ทหฺยํ ปิตุ
ทหฺยสฺส สทิสี วาจา	ทหฺยํ สมฺม ททามิ เตติ

วตฺวา ทหฺยมํเสน สทฺธิ มจฺจํ มลํ อทาสี ฯ จตฺตฺโต สหาย มํสขณฺทํ เม
 เทหิตฺติ อาท ฯ ลุทฺทโก ยสฺส ปุริสฺสฺส คาเม สหาโย นตฺถิ ตสฺส โส คาโม ยถา
 นิมนุสฺสํ อรณฺณํ ตเถว โหติ อิจฺจาญํ ตว วาจา สพฺเพน อตฺตโน สนฺตเกน
 วิภเวน สทิสี ตสฺมา สพฺพเมวิทํ มม สนฺตกํ มลํ สยานกํ ทมฺมีติ วตฺวา เตน สทฺธิ
 ตสฺส เคหํ ยานกํ ปาเชนฺโต อทาสี ฯ เสฏฺฐิจิปุตฺโตปิสฺส สกฺการสมฺมานํ กตฺวา
 ปุตฺตทารมฺสฺส ปกฺโกสาเปตฺวา ลุทฺทกมฺมโต อปเนตฺวา อตฺตโน กุณฺมพมฺชฺฌ
 วสาเปนฺโต ยาวชิวํ เตน สทฺธิ อเกฺชฺชสหาโย อโหสิตี ฯ (มจฺจลตฺถที่ปนิยา ปจฺจโม
 ภาโค ข้อ ๒๗๕ - ๒๗๖)

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มครเป็นไทย

๑. เพราะฉะนั้น บุคคลละวาจา سوءเสียด กล่าวคือวาจาทุพภาษิตแล้ว ฟังกล่าวแต่วาจาไม่ سوءเสียด กล่าวคือวาจาสุภาสิตเท่านั้น ฯ แม้พระวังคีสเถระ เมื่อยังกุลบุตรให้ทราบความนี้แล จึงกล่าวคาถาที่ อันนับเข้าในสุภาสิตสูตรต่อพระพักตร์พระผู้มีพระภาคเจ้าว่า

บุคคลฟังกล่าววาจาที่เป็นเครื่องไม่ทำตนให้เดือดร้อน
และเป็นเครื่องไม่เบียดเบียนผู้อื่นเท่านั้น วาจานั้นแล
เป็นสุภาสิต ฯ

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า น ตาปเย คือ ไม่ฟังให้เดือดร้อนเพราะวิปฏิสาร ฯ บทว่า น วิหีเสยย ได้แก่ เมื่อจะเปล่ง (วาจา) ก็ไม่ฟังเบียดเบียนกันและกัน ฯ สองบทว่า สา เว วาจา ความว่า วาจานั้น เป็นสุภาสิตโดยส่วนเดียวแน่แท้ ฯ

ส่วนผู้ใด เจรจาเพื่อเจ้าไร้ประโยชน์ ผู้นั้น ชื่อว่า อธัมมวาที ฯ อนึ่ง ผู้กล่าวคำไม่เป็นธรรม ชื่อว่ายังพระสังฆกรรมให้อันตรายาน ฯ เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสไว้ในเอกนิบาตอังคตตรนิกายว่า ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเหล่านั้นแม้ใด แสดงอธรรมว่าเป็นธรรม ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุแม้เหล่านั้นชื่อว่าปฏิบัติเพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่ชนมาก เพื่อไม่เป็นสุขแก่ชนมาก เพื่อความพินาศ เพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อทุกข์ แก่ชนมาก แก่ทวยเทพและมนุษย์ ภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุเหล่านั้น ชื่อว่า ประสพสิ่งที่มีโทษบุญเป็นอันมาก ภิกษุแม้เหล่านั้น ชื่อว่ายังพระสังฆกรรมนี้ให้อันตรายาน ฯ เพราะฉะนั้นบุคคล ละสัมผัปปาลละ กล่าวคือการกล่าวคำไม่เป็นธรรมแล้ว ควรทำการกล่าววาจาไม่เพื่อเจ้า กล่าวคือการกล่าวคำเป็นธรรมเท่านั้น ฯ

๒. ในอดีตกาล บุตรเศรษฐี ๔ คน ในกรุงพาราณสี พากันออกจากพระนคร หนึ่ง
อยู่ ณ ที่แห่งหนึ่ง เห็นพรานเนื้อผู้หนึ่งได้เนื้อเป็นอันมาก บรรทุกเต็มยานน้อยมาสู่พระนคร
เพื่อจะขาย จึงขอซื้อเนื้อนั้น ๆ บรรดาบุตรเศรษฐี ๔ คนนั้น คนหนึ่งพูดว่า แะยพราน แะจง
ให้ซื้อเนื้อแะข้า ๆ พรานตอบว่า ธรรมดาผู้จะขออะไร ๆ กะคนอื่น ควรรพูดด้วยคำที่น่ารัก
วาจาของท่านช่างหยาบจริงหนอ ก็วาจาฉันเป็นเช่นกับพังผืด เพราะเป็นวาจาหยาบ เพราะ
ฉะนั้น เราจะให้พังผืดเช่นกับวาจาของท่าน ดังนี้แล้ว ได้ให้ซื้อเนื้อที่เป็นพังผืดอันไม่มีรส
(แะเขา) ๆ บุตรเศรษฐีคนที่ ๒ พูดว่า พี่ชาย ท่านจงให้ซื้อเนื้อแะฉัน (บ้าง) ๆ พรานตอบ
ว่า สหาย คำพูดที่ว่า พี่ชาย พี่หญิง นี้ จัดเป็นอวัยวะ เพราะคำนั้นเป็นเช่นกับอวัยวะของ
มนุษย์ทั้งหลายในโลกนี้ เพราะฉะนั้น วาจาของท่านนั้นเป็นเช่นกับอวัยวะเหตุั้น เราจะให้
(เนื้อ) อวัยวะอันสมควรแะวาจาฉันแล ดังนี้แล้ว ได้ให้เนื้อที่เป็นอวัยวะ (แะเขา) ๆ บุตร
เศรษฐีคนที่ ๓ พูดว่า พ่อ โปรดให้ซื้อเนื้อแะฉัน (บ้าง) ๆ พรานตอบว่า
บุตรเมื่อเรียกว่า พ่อ ย่อมทำหัวใจของบิดาให้ห้วนไหว
วาจา (ของท่าน) เช่นกับหัวใจ สหาย เราจะให้เนื้อหัวใจ
แะท่าน ดังนี้แล้ว

ได้ให้เนื้ออันอร่อยพร้อมกับเนื้อหัวใจ ๆ บุตรเศรษฐีคนที่ ๔ พูดว่า สหายขอท่าน
จงให้ซื้อเนื้อแะข้าพเจ้า ๆ พรานตอบว่า สหาย ไม่มีมีในบ้าน ของบุรุษใด บ้านนั้นของบุรุษ
นั้น ก็เหมือนป่าอันไม่มีมนุษย์นั้นเอง ดังนั้น วาจาของท่านนี้เป็นเช่นกับสมบัติอันเป็น
ของ ๆ ตนทั้งหมด เพราะฉะนั้น เราจะให้เนื้อซึ่งเป็นของเรานี้ พร้อมทั้งยานน้อยทั้งหมด
แะท่าน ดังนี้แล้ว ๆ แมื่บุตรเศรษฐี ก็ได้ทำสักการะ และสัมนะแะพรานนั้น ลั้งคนให้
เชิญบุตรและภริยาของเขามาปลดเปลื้องออกจากงานของพราน ให้อยู่ในท่ามกลาง
ชุมทรัพย์ของตน ได้เป็นสหายผู้ไม่แตกร้างกับพรานนั้นตลอดชีวิต ๆ